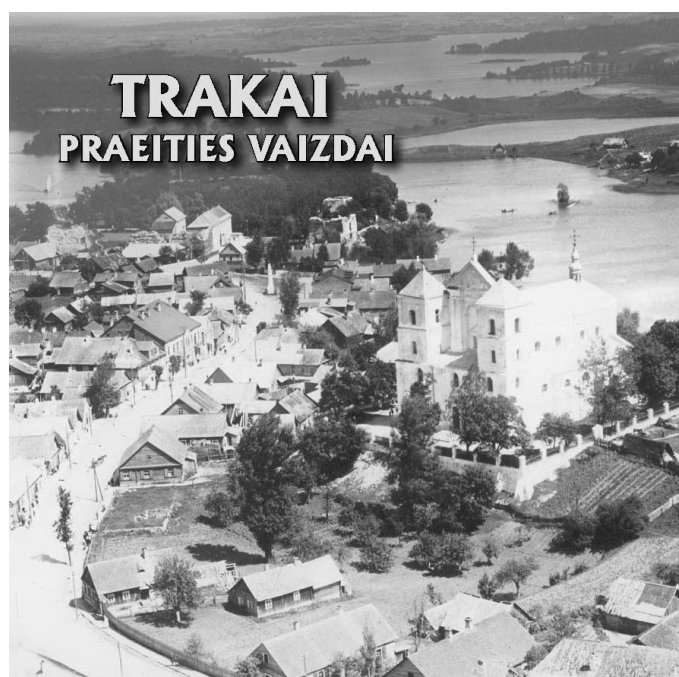


Album „Troki. Obrazy z przeszłości”

Jesiennym popołudniem 20 listopada 2009 roku w pałacu hrabiego Tyszkiewicza na Zatroczu miało miejsce wydarzenie, które poprzedziły lata mojej żmudnej pracy jako zbieracza. Szerokiej publiczności przedstawiony został świeżo wydany album „Troki. Obrazy z przeszłości”. Wydanie albumu zostało sfinansowane ze środków Komisji Tysiąclecia Litwy przy Prezydencie Republiki Litewskiej.

A wszystko zaczęło się w 1999 roku, gdy dyrektor Trockiego Historycznego Parku Narodowego, Gintaras



**TRAKAI
PRAEITIES VAIZDAI**

Okładka albumu, widok centrum miasta, ok. 1930 r.

Abaravičius pokazał mi fotografię z 1935 roku, na której widać było dom mojego dziadka, Ananiasza Zajączkowskiego. Wtedy właśnie przyszła mi do głowy myśl, że w albumie każdej karańskiej rodziny są fotografie z nieznanymi widokami Trok, ukazujące różnorodne sceny z życia miasta. Zwróciłam się do krewnych i przyjaciół, którzy ochoczo otworzyli przede mną swoje rodzinne albumy pełne fotografii chronionych jak cenne rodzinne relikwie. Niezmiernie jestem im za to wdzięczna. Są to: Lidia Maszkiewicz, Szymon Juchniewicz, Aleksander Firkowicz, Elena Mickiewicz, Zofia Dubińska, Elwira Bezekowicz, Aleksander Zajączkowski, Józef Firkowicz (s. Szymona), Irena Robaczewska, Józef Ławrynowicz, Dorota Martkowicz, Julia Tynfowicz, Józef Firkowicz (s. Zenona), Margarita Rajekene, Anna Firkowicz, Elena Szpakowska, Inna Firkowicz, Mariola Abkowicz, Gene

Degterewa, Zita Gurskaite, Adam Dubiński, Aleksandra Szpakowska, Raisa Kobecka, Dajnius Junevičius, Anna Kobecka, Tatiana Maszkiewicz, Aldona Mikulonienė, Onute Jurgelenė, Irena Romanauskaite. Bez ich pomocy album ten nie mógłby powstać. W albumie wykorzystane zostały również fotografie z muzeów, archiwów i bibliotek Litwy i Polski.

Album ten jest wyrazem głębokiej wdzięczności miastu naszych przodków, w którym żyło wiele pokoleń Karaimów, niezmiernie kochających swoje miasto. Miasto, w którym na przestrzeni wieków w przyjaźni mieszkali wyznawcy różnych religii. Gdzie sąsiad spotykając sąsiada, uważał za swój obowiązek przywitać się z nim w jego ojczystym języku. Miasto, o którym błogosławionej pamięci Aleksander Dubiński, powracając z jednej ze swych ostatnich podróży w rodzinne strony, powiedział ze smutkiem do swego syna: „To już nie Troki, to Trakai”.

W albumie znalazły się fotografie powstałe od początków XX stulecia do końca lat 70. XX wieku. Odsuwają przed nami zasłonę przeszłości, odnajdujemy w nich obrazy codziennego życia, wizyty dostojnych gości, dzieci bawiące się na ulicy, robotników pracujących na ulicy, przypadkowych przechodniów, piękno i spokój jezior. Wszystko to zostało zarejestrowane aparatami amatorów i zawodowców.

Album został ułożony tak, by dać wrażenie powolnego spaceru po mieście. Fotografie prowadzą uważnego



Domy rodziny Kobeckich, ok. 1910 r.

przechodnia po nieistniejącym już bruku, przez ulice z drewnianymi domami, pokazują mu cerkiew prawosławną, kościół, centrum miasta z kolumną św. Jana Nepomucena, wiodą obok zamku na półwyspie i dalej, ulicą Karańską do kienesy. Zaglądamy w podwórka i zachwyca się pięknem brzegów i jezior, niegdysiejszym widokiem ruin zamku, dochodzimy do Żelaznego

(Karaimskiego) mostu. Historyczne miasto odżywa i staje się częścią naszej współczesnej kultury.

Album zaciekawi tych, którzy zainteresowani są urbanistycznym i historycznym dziedzictwem, architekturą Trok, fotografią artystyczną i historyczną.



Ulica Karaimska w Trokach, ok 1930 r.

W dzisiejszych czasach fotografowanie stało się elementem stale nam towarzyszącym i ogólnodostępnym,



Plac ratuszowy w Trokach, ok. 1910 r.

często, niestety, pozbawionym wartości. Otaczające nas współczesne fotografie są niczym dźwięki niesione przez wiatr, ulotne i ginące bez śladu.

Nadieżda Zajączkowska
Wilno, 29. wrzesień 2010 r.

Kalendarium

„Karaj jollary – karaimskie drogi. Karaimi w dawnej fotografii” – wystawa w Muzeum Etnograficznym we Wrocławiu

11.10–30.11.2010 r., Wrocław.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce na tle europejskim”

15–17.09.2010 r., Lublin.

8. Jaz Üvriatiuviu (8. Letnia Szkoła Języka Karaimskiego)

12–23.07.2010 r., Troki.

Awazymyz – Nasz Głos

Redaktor Naczelny
Mariola Abkowicz

Komitet Redakcyjny
Adam Dubiński, Konstanty Pilecki, Anna Sulimowicz

Adres Redakcji
ul. Powstańców Śląskich 116 m. 54, 53–333 Wrocław
e-mail: awazymyz@karaimi.org; www.awazymyz.karaimi.org
©Copyright by Bilit 2010 – Oficyna Wydawnicza
Związku Karaimów Polskich

Maszynopis zakwalifikowany do druku staje się własnością
Awazymyz, którego prawa posiada
Związek Karaimów Polskich.

Artykuły nie mogą być publikowane w całości lub
w częściach bez zgody autora i czasopisma.
Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania
nadesłanych tekstów.

Zrealizowano przy udziale
wsparcia finansowego
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Druk i oprawa: Paper & Tinta
www.papertinta.home.pl
Nakład: 500 egz.

Na I okładce: Przed trocką kienesą. Hachan Marek Ławrynowicz w otoczeniu dzieci i młodzieży – fot. M. Abkowicz.
Zdjęcia wewnątrz numeru – archiwa autorów.
Na IV okładce – fot. A. Jeljaševič.